

מאורות אל העבר

טו טבת שצד | 16/12/1633

מאת Governo do Brasil - SVG (implementation of law), ויקפדיה נחלת הכלל

מפת עולם

ראשיתה של יהדות אמריקה (חרות ליהודי ברזיל)

הצי ההולנדי בן שבעים האוניות שהופיע בחופיה של ברזיל נסך תקווה עצומה בלב מאות האנוסים היהודיים. הם חיו כבר עשרות שנים במושבה הפורטוגזית, בצילה של משטרת האינקוויזיציה שבלשה אחר מעשיהם והעלתה על המוקד את כל מי שנחשד בשמירת היהדות. סדרה קצרה של קרבות, שבהם סיעו היהודים האנוסים המקומיים לצי הפולש, הביאה לכיבוש ברזיל בידי ההולנדים, ואלו לא הכזיבו. ביום ט"ו בטבת שצ"ד (16.12.1633) הכריז המושל ההולנדי על מתן חופש דת לכל התושבים. בעיר רסיפה נפתח תוך זמן קצר בית הכנסת "קהל ישראל", שהוא בית הכנסת הראשון שהוקם ביבשת אמריקה. אל האנוסים המקומיים שחזרו לצור מחצבתם הצטרפו מאות יהודים מהולנד שנהנו מהמסחר המשגשג באזור. אולם, השמחה לא ארכה זמן רב. שובם של הפורטוגזים לאחר כעשרים שנה הביא לחורבן קהילה היהודית. חלק מבניה נמלטו צפונה וייסדו קהילה במושבה הולנדית חדשה בשם ניו אמסטרדם, שלימים תקרא ניו יורק. יהודים שבו לברזיל עם קבלת עצמאותה בראשית המאה התשע עשרה, ופיתחו בה קהילה גדולה ומשגשגת, עם פינה חמה למדינת ישראל, וכמובן, גם לכדורגל.